

vexilologie

151

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

vexilologie

ISSN 1211-2615

151

ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

K NEDOŽITÝM OSMDESÁTINÁM JIŘÍHO TENORY

V tomto roce (19. března) si připomínáme nedožitě 80. narozeniny Jiřího Tenory a já si navíc připomínám 20. výročí výměny našich dopisů. Ve svém prvním dopise, napsaném 22. ledna 1989, mě požádal o nějaké informace ke zprávě, kterou jsem v roce 1981 uveřejnil ve *Flaggenmitteilungen* č. 71, vydávaných dr. G. Matternem; týkala se standart a plamenů používaných rumunským námořnictvem. Současně mi navrhl, abychom si psali francouzsky. Tak začala naše vzájemná korespondence trvající 17 let, zahájená ještě v éře Německé demokratické republiky. Vidali jsme se často na každoročních setkáních německých vexilologů, někdy mne navštívil doma a jednou jsem pobyl v jeho domě v Berlíně.

Během těchto setkání jsem nabyl velkého respektu k jeho vexilologické práci, zejména pokud jde o výzkum a zpřístupnění informací o mnoha nových vlajkách, které se objevily v bývalých komunistických státech. Jeho znalost češtiny, ruštiny, francouzštiny, angličtiny a dalších jazyků (o němčině nemluvě) představovala velký vklad do jeho studia vlajek, jakož i velký přínos pro vexilologii obecně. Byl tak odpovědný a tak precizní ve svých bádáních, že do němčiny či francouzštiny přeložil nesčetné zákony o vlajkách a znacích, které byly vydány v bývalém komunistickém světě. Tenorovy překlady představovaly velký příspěvek vexilologii. Proto jsem vždy s velkou nedočkavostí otevíral jeho bulletin *Das Flaggenkabinett informiert*, kde jsem objevoval tyto nové symboly.

Osobně jsme se potkali poprvé v Barceloně v r. 1991 a v našich setkáních jsme pokračovali, což samozřejmě prohloubilo naše vztahy. Protože jeho druhá žena byla Němka, přestěhoval se Jiří do Berlína a po pádu berlínské zdi se rozhodl přijmout německé občanství. Jeho nový pas i skutečnost, že měnou jeho domácnosti se stala západoněmecká marka, resp. později euro, mu přinesly možnost často cestovat mimo hranice bývalého komunistického bloku. Setkali jsme se znovu v r. 1997 na kongresu v Kapském Městě, kde jsme dokonce spolu bydleli, ale naše osobní vztahy se významně prohloubily v r. 1999. Krátce před zahájením mezinárodního kongresu v kanadské Victorii se Jiří dověděl o mém plánu na cestu kolem světa po skončení tohoto setkání. Původně jsem chtěl jet sám, ale on tak naléhal, že jsem nakonec souhlasil s návrhem, abychom jeli spolu. Naše cesta byla skvělá a Jiří mi připomínal mladíka objevujícího svět, i když jeho nadšení bylo kroceno jeho striktním trváním na pravidlech, jak ho tomu naučila komunistická výchova. Když jsem naplánoval harmonogram nějakých návštěv, nesouhlasil s tím, že jsem změnil jejich pořadí s ohledem na místní situaci či nepředvídatelné okolnosti. O tom se mnou pak dlouze diskutoval. Byl také velmi opatrný na vydání. Kdykoliv jsme opouštěli nějakou zemi, dbal na to, aby veškerá místní měna byla utracena nebo konvertována ve měnu převoditelnou, což ovšem často nebylo možné. Totéž se týkalo benzínu v najatém automobilu! Tato jeho akurátnost byla jeho nejhorší vlastností a často mu také přinášela potíže. Na druhé straně byl velmi nadšeným

cestovatelem, který obdivoval krajinu, zajímal se o památky, rád se bavil s místními obyvateli a cenil si způsobu, jakým jsem náš výlet organizoval. Proto mne vždy doprovázel na schůzkách, které jsem si domluvil s ministry, guvernéry či řediteli muzeí, a těšil se na setkání s nimi. Nebylo to vždy pro mne jednoduché, protože někdy jsem chtěl zůstat sám, ale pochopil jsem později, že se Jiří bál nebo byl zneklidněný, když někde zůstal osamocen. Když tak dlouho s někým cestujete, je potřeba si časem vyhradit určité soukromí a osobní volný čas, říkal jsem mu, on to ale neakceptoval. Několikrát se proto dostal do stresu a já bych rád připomněl pár takových okamžiků během naší cesty kolem světa.

V srpnu 1999 jsme přiletěli na mezinárodní letiště v Honolulu na Havaji, kde nás zástupce naší cestovní kanceláře informoval, že musíme přejít na jiné letiště. Nejprve jsme díky tomu nestihli navazující let, protože zástupce nevěděl, že došlo ke změně času odletu! Prošli jsme pasovou kontrolou a místním okružním vláčkem se vydali na místo našeho odletu. Krátce před tím, než jsme měli nastoupit na palubu letadla, Jiří zjistil, že mu chybí peněženka se všemi penězi, letenkami na naši cestu kolem světa, jakož i jeho palubenka! Umíte si jistě představit, jak se cítil, jak byl rozčilený! Okamžitě se okružním vláčkem vrátil na místo pasové kontroly, kde čirou náhodou ztracenou peněženku se všemi doklady našel. Vrátil se přesně na čas našeho odletu a byl poslední, kdo do letadla nastoupil!

V Suvě na Fidži jsme se jednou protlačovali davem melanéského obyvatelstva na místním trhu, což byl jeho první kontakt s domorodci a tak ho stresoval, že se začal rozčilovat, proč se tak zdržuji s fotografováním tržiště. Ve skutečnosti se bál o svůj život! Když jsme se však později díky uctivé žádosti dostali do prezidentského paláce, kde jsme si mohli vyfotografovat dosud neznámou prezidentskou autostandartu, sám uznal, že se slušností lze uspět i tady. Proto už i převažování cestujících, které jsme poprvé zažili v samojské Apii, odkud jsme chtěli letět na Americkou Samou, neboť vedle limitů váhy pro zavazadla tady platila i váhová omezení pro tlusté Samoánce, vzal sportovně.

Díky jeho obavám porušit zákazy, jsme strávili více než hodinu pokusy tajně vyfotografovat neznámou maorskou vlajku, visící před novozélandským parlamentem. Byla bohužel tak těžká, že nevlála tak, aby naše pokusy získat detailní vyobrazení byly úspěšné. A přitom stačilo, když jsme si při opouštění areálu parlamentu postěžovali jeho hlídači, jaká je to škoda, že ta vlajka nevlála. „Žádný problém!“ odpověděl ten dobrý muž a sám nám vlajku sejmul, abychom si ji mohli vyfotografovat, jak jsme potřebovali.

Vzpomínám si, jak jsem v Bruneji dělal všechno pro to, abych si mohl prohlédnout sbírku více než sta knížecích vlajek vystavených v Královském muzeu a získal povolení k jejich vyfotografování. Když jsme navštívili muzeum poprvé, museli jsme si sundat boty a nechat je před vstupem, jako bychom vcházeli do nějaké mešity. Příští den jsem si sjednal návštěvu u ředitele muzea, sídlícího mimo areál, a s Jiřím se ráno domluvil, že se sejdeme až v muzeu. Že jsem uvnitř, prý pozná podle toho, že moje boty budou zase ležet před vchodem. S tím jsme se rozešli. Po dlouhém přemlouvání mi ředitel dal souhlas k pořízení fotografií, který dosud neobdržel žádný vexilolog, ba ani sám William Crampton před několika lety. Se svým řidičem a sekretářkou, která mi měla pomoci s fotografováním, mě ředitel dokonce poslal do muzea ve služebním autu. Jako oficiální návštěva a nikoliv řadový návštěvník jsem projel hlavní branou, ale s botami na nohou! Jiří si tak bohužel nemohl fotografie hledaných vlajek pořídit, protože když neviděl mé boty před vchodem při svém příchodu, disciplinovaně se otočil a odešel. Nakonec jsem ho uklidnil, když jsem mu dal kopie fotografií, které jsem pořídil sám.

Jiřího živý zájem o jazyky se odrazil i v příhodě v Singapuru. Přivítal nás tam ředitel továrny, který se přátelil s otcem jednoho z mých studentů, a dal nám k dispozici i svůj mercedes s řidičem, abychom si mohli prohlédnout město pohodlně. Šofér nás nakonec z jeho příkazu pozval na oběd do restaurace a Jiřího obdaroval malajsko-anglickým slovníkem, protože se ho celou cestou vyptával na různé výrazy a fráze v malajštině. Jiří byl tímto dárkem velmi překvapen, obdobně jako na Srí Lance, kde se setkal s panem Kumaranem Fernandem ze Srílanské vexilologické společnosti, o kterém se domníval, že vůbec neexistuje!

Nejhorší chvíle jsme ale prožili v Abu Zabí, kde jsem si vyfotografoval znak místní policie na její služebně, což je tam trestné, a skončil jsem na několik hodin ve vězení. Jiří a srílanský řidič našeho auta dělali všechno proto, aby mi opatřili do vězení vodu a nějaké jídlo. Později, když jsem

byl převezen jinam, dokonce obětavě našli místo, kde se nacházím. Byl jsem velmi šťasten, když jsem je znovu uviděl, protože více než hodinu jsem byl sám, nevěděl jsem, kdy mě pustí a jestli se mi podaří Jiřího v neznámém městě znovu nalézt. Poté, co z nás opadl strach, se však Jiří na mne rozčílil, protože jsme za projížďku autem po městě zaplatili „majlant“ a nakonec toho kvůli mé nezodpovědnosti viděli jen málo!

Přesto mi znovu zavolal, když jsem se r. 2005 rozhodl jet do Buenos Aires, aby mne poprosil, zda by mohl jet se mnou. Protože však na rozdíl ode mne mohl cestě věnovat jenom dva měsíce, musel mne opustit již v Melbourne. I tak jsme toho zase dost užili.

Na Velikonočním ostrově, souostroví Vanuatu a na Nové Kaledonii jsem se snažil získat informace o místních vlajkách, což nebylo občas vůbec lehké, a my museli tvrdě diskutovat s místními úřady, zejména s těmi vojenskými. Přítomní hodnostáři nám nechtěli vlajky ukázat a vymlouvali se na vyšší důstojníky, od kterých k tomu nemají svolení. Musel jsem proto občas uklidňovat Jiřího agresivní reakce, s nimiž odpovídal na neochotu úředníků. Vysvětloval jsem mu, že nejsme doma, kde bychom si mohli stěžovat, a že musíme respektovat rozhodnutí místních lidí. Usiloval jsem o získání povolení k fotografování, nikoliv o to, aby nás vyhodili z kanceláře!

Na Cookových ostrovech jsme se zúčastnili několika nedělních mší v různých kostelech. Bylo to krásné, všichni farníci byli oděni v bílém a pozvali nás i na společný oběd, který následoval po mši. Při jedné takové příležitosti se nám dokonce dostalo cti políbit manželku zástupce britské královny na ostrovech! Věděl jsem, že předek současné královny Rarotongy obdržel v r. 1888 od Britů nějakou vlajku, a smyslem mé návštěvy souostroví bylo zjistit, o jakou vlajku šlo. Naštěstí královna tuto vlajku, jež nebyla dosud nikde publikována, ještě měla. Jiří byl hrdý na to, že ji jako první identifikoval jako vlajku britských lodivodů, na kterou nějaký námořní důstojník nakreslil tvář královny Viktorie před tím, než ji věnoval královně Makea Ariki.

Při naší druhé cestě kolem světa však Jiřího nejvíce vyvedly z míry bezpečnostní kontroly na letištích, zejména musel-li si při nich zouvat boty, vytahovat z kalhot pásek a další drobnosti po kapsách, které hlasitě zvonily při každém průchodu rámem. Měl totiž na svých botách speciální podrážky vyztužené kovovými plátky. Věděl sice, že tedy bude vyzvánět při každé kontrole, ale nesouhlasil s tím, že si je musí pořád sundávat. V Sydney byl tak útočný na policistu, který ho vyzval k zutí bot, že ho insultoval. O Austrálii prohlásil, že je to komunistická země, což byla pro policajta ta největší urážka! Vedle stojící policistka mě požádala, abych přiměl svého přítele, aby zavřel ústa, nechce-li být poslán do vězení. To byla poslední vášnivá diskuse, kterou jsem s ním měl.

Jeho vitalita i dobré zdraví, které prokázal při společném výletu po Oceánii v r. 2005, mě ukolébaly tou měrou, že zpráva o jeho náhlé smrti 29. března 2006 mě doslova šokovala. To přeci nemůže být pravda! Vždyť tak často a dlouho cestoval od pádu zdi oddělující Východ od Západu! Jak moc byl spokojen na dvou cestách kolem světa, které jsme spolu podnikli!

Řekl jsem mu kdysi, že budu velmi rád, budu-li schopen takhle intenzivně cestovat v jeho věku. Nikdy jsem si nemyslel, že nás opustí tak brzy. Sbohem, Jiří!

Michel R. Lupant

(Z angličtiny přeložil J. Martykán)

THE 80th ANNIVERSARY OF THE LATE JIŘÍ TENORA

President of the FIAPV reminds us of the 80th birthday of the late Jiří Tenora in 2009; he personally also celebrates the 20th anniversary of their first exchange of letters. He mentions his great respect for Tenora's vexillological work especially for his research and translations about new numerous flags from former communist states. His knowledge of many languages, Czech, Russian, French, English and others gave him a great asset in the study of flags for the benefit of vexillology. Jiří was so serious and so precise in his researches. He translated numerous laws on flags and coats of arms which appeared in the former communist world into German and French. It was his great contribution to vexillology. Michel Lupant further mentions some events those passed during their trips around the world they both enjoyed after vexillological congresses held in Victoria (Canada) and Buenos Aires in 1999 and 2005 respectively.

ANTON BLASCHKA A JEHO VEXILOLOGICKÉ AKTIVITY

Anton Blaschka (**obr. 1**) patří mezi neprávem zamlčované vexilology, kteří působili v Československu do roku 1945. O jeho aktivitách na poli státní heraldiky se zmiňuje patrně pouze Milan Hlinomaz (1), když píše, že „*nástupcem [Jaroslava Kursy] v posuzování nezávadnosti státních znaků se stal PhDr. Anton Blaschka, který se této agendě věnoval po celou dobu trvání první republiky a nutno říci, že velmi erudovaně...*“. Ale ani M. Hlinomaz neuvádí Blaschkovy aktivity na poli vexilologie. Následující řádky se proto snaží toto opomenutí napravit.

Obr. 1

Blaschkovy aktivity na poli vexilologie. Následující řádky se proto snaží toto opomenutí napravit.

Anton Blaschka se narodil 7. října 1892 v Horní Brusnici čp. 251 (2) v Podkrkonoší jako nejmladší ze tří dětí. Otec Josef, zaměstnáním sedlák, i matka Anna, za svobodna Kratky, byli německé národnosti. Přesto dali syna do obecné jednotřídní české školy v sousedních Vidonicích (3), protože by cesta do německé školy trvala šestiletému chlapci na jaře 45 minut a v zimě ještě déle. Ve svém oddělení byl A. Blaschka nejlepším žákem, toužil po studiu na střední škole, a když se za něho učitel přimluvil, rodiče mu dovolili, aby navštěvoval gymnázium v Hostinném. I když zpočátku měl problémy s německým pravopisem, na konci prvního ročníku byl co do prospěchu druhým nejlepším z 53 žáků. Dne 7. července 1913 odmaturoval s vyznamenáním a začal studovat klasickou filologii (latinu a řečtinu) na univerzitě ve Vídni.

V úspěšném dokončení vysokoškolských studií zabránila

A. Blaschkovi válka, byl odveden a při útoku na Bělehrad 8. října 1915 zraněn. Během dvouměsíčního léčení v Szegedu si osvojil základní znalosti maďarštiny. V důstojnické škole

v Budapešti si je v r. 1917 prohloubil do té míry, že dokázal přeložit řadu pohádek a básní z maďarštiny do němčiny. Sedmiměsíční zdravotní dovolenou využil k absolvování dalších dvou semestrů na vídeňské univerzitě, ale pak byl opět odvelen do pole. Po skončení války nemohl z finančních důvodů pokračovat ve studiu. Aby nebyl matce na obtíž, převzal od 13. dubna 1919 redigování týdeníku *Volksbote* v Hostinném (4).

Novinářská práce ho zcela neuspokojovala, a proto v červenci 1922 požádal o přijetí do archivu ministerstva vnitra (AMV). Uspěl až 30. prosince 1922, kdy nastoupil jako čekatel na místo aktuárského úředníka v XI. třídě. Mezitím se stihl oženit 12. září 1922 v Horní Brusnici s dvacetiletou Karolinou, rozenou Munserovou (5). Vedle práce v archivu dokončoval od 1. října 1922 do 15. února 1924 studia na německé univerzitě v Praze. Zatímco rodina (v r. 1923 se narodila dcera Elisabeth, v r. 1926 dcera Edeltruda) bydlela v Horní Brusnici, A. Blaschka trávil dny v Praze v knihovnách a archivech, protože v pražském bytě mohl jen přespávat. Později mu kolega z archivu dr. Gustav Pirchan propůjčil pokoj pro služku, ale i odtud se musel po 30 měsících vystěhovat. Poté bydlel v malém pokoji v Nerudově ulici (6).

Brzy se stal A. Blaschka díky svému chování podobně jako Jaroslav Kursy oblíbencem ředitele archivu Ladislava Klicmana. Ten v roce 1923 upozorňoval na jeho vytrvalost, neobyčejnou svědomitost a velmi dobrou znalost češtiny, v dalších letech pak na mravenčí píli a vzácnou ochotu ve službě. V roce 1924 o něm napsal, že má vzorné chování a že je stejně oblíben jak u českých, tak německých úředníků (7).

Po získání doktorátu z filozofie 11. června 1926 začal A. Blaschka v archivu vyřizovat náročnější úkoly. Patrně první vexilologickou aktivitou bylo stanovení městských barev Nýrska. Asi se již nepodaří zjistit, proč sdělení „*Podle [erbu] byly by městskými barvami obce Nýrska červená vespod a bílá (stříbrná) svrchu (jako zemské barvy české)*“ formuloval A. Blaschka a ne

J. Kursa. Je možné, že v tom hrála roli národnost tazatele (řídící učitel z Nýrska Josef Blau byl Němec), čas (14. červen 1927) a způsob podání dotazu (ústní) (8).

Po složení aktuárských zkoušek 17. dubna 1928 byl A. Blaschkovi propůjčen od 1. května 1928 titul aktuárský adjunkt v 7. platové stupnici a tomu odpovídala i náročnost přidělované práce. Protože J. Kursa čerpal až do 29. září 1929 tříměsíční zdravotní dovolenou (9), A. Blaschka sepsal místo něho 31. července 1929 vyjádření k městským barvám Frývaldova. Doporučil v něm změnit pořadí pruhů na městské vlajce místo černé, zlaté a zelené, což si přálo město, na zelenou, černou a žlutou (10).

V květnu 1930 ministerstvo národní obrany (MNO) požádalo AMV, aby posoudil návrh MNO na zavedení zvláštní vlajky pro válečné lodi. J. Kursa, kterému příslušelo zpracování vyjádření k takovým záležitostem, čerpal od 5. května do 1. června řádnou dovolenou (11), a tak vyjádření zpracoval místo něho A. Blaschka. Návrhu MNO vytkl, že umístilo malý československý státní znak do vlající části státní vlajky. Sám v červnu 1930 navrhl dvě varianty: u první vložil malý státní znak přesně do středu vlajky, u druhé do horního rohu. MNO po posouzení Blaschkových variant nakonec dalo přednost druhé variantě (12). A. Blaschku tedy můžeme označit za autora vlajky československých vojenských plavidel.

Po odchodu J. Kursy do důchodu požádal A. Blaschka 7. 11. 1930 o propůjčení uvolněného místa s úředním titulem koncipisty, k čemuž došlo 1. 12. 1930. Po třech letech (od 7. listopadu 1933) mu byl propůjčen titul komisaře archivní služby v 6. platové stupnici a po složení archivní zkoušky v dubnu 1934 následoval titul vrchní ministerský komisař v 5. platové stupnici od 1. ledna 1937 (13).

V říjnu 1938 se A. Blaschka přihlásil do služeb Německé říše (14), přesto zůstal ještě ve stavu AMV a byl uvolňován pro speciální činnosti (např. od 1. prosince 1939 do 31. března 1940 plnil úkoly v německé archivní komisi). Rok 1940 mu přinesl několik úspěchů: od 1. června mohl užívat titul odborového rady ve 4. platové stupnici, 28. srpna se mu konečně narodil syn (pokřtěn byl jménem Siegfried) a od 18. října byl jmenován docentem pro obor latinské středověké filologie na německé univerzitě v Praze. Dne 12. července 1941 byl povolán k činné vojenské službě, ale zřejmě kvůli zraněním, která utrpěl v předchozí válce, nebyl poslán na frontu a místo toho později krátce pracoval ve vojenské knihovně v Praze (v budově dnešního VHÚ na Žižkově). Od 1. ledna 1942 mu byl propůjčen titul vrchního odborového rady ve 3. platové stupnici.

Ze služeb AMV vystoupil A. Blaschka 24. ledna 1942, protože byl pověřen řízením Zemského archivu poté, co byl bývalý ředitel B. Jenšovský zatčen gestapem (15). Skončilo tak jeho devatenáctileté působení v archivu ministerstva vnitra, během něhož zpracoval více než sto vyjádření k vexilologické problematice.

Nejčastěji se A. Blaschka vyjadřoval k městským vlajkám. Šel sice ve šlépějích J. Kursy, avšak dále rozpracoval a formuloval zásady pro tvorbu městských vlajek (16). Byl proti pokládání městského znaku na městskou vlajku. Tento nešvar označoval za „*nepřiměřené hromadění souznačných symbolů*“. Městům, která chtěla použít městský znak k výzdobě, doporučoval, aby jej vyšila nebo vytiskla na bílou látku a použila jej vedle stejně velkého státního znaku a po jeho heraldicky levé straně (17).

Vlajku chápal jako heraldickou barevnou zkratku (18) a její barvy odvozoval v souladu s heraldickými pravidly tak, že barvu štítu kladl dospodu a barvu figury nad ní. Preferoval bikoloru, a proto měl zpočátku výhrady ke střekovské vlajce. Tu schválili střekovští radní jako modrobílomodrou, A. Blaschkovi se zamlouvala vlajka modrobílá (19). V pozdějším období byl tolerantnější a připouštěl i vlajky tvořené třemi a čtyřmi pruhy. V případě vlajky se čtyřmi pruhy preferoval střídání dvou barev. Rozměry městských vlajek mohly být libovolné, jejich velikost však nesměla přesahovat velikost státní vlajky (20).

Po přijetí zákona 269/36 Sb. z. a n. aplikoval tyto zásady i na obecní vlajky. Po konzultaci s odborovým radou ministerstva vnitra JUDr. Karlem Drdackým totiž dospěl k závěru, že o schválení znaků a vlajek mohou nyní žádat podle paragrafu 2 i obce (21). Jestliže do té doby doporučil žádost Zálezel zamítnout „*z nedostatku právní kvalifikace, obec není městem ani městysem*“ (22), od chvíle platnosti zákona 269/36 Sb. se již k návrhům obcí stavěl stejně vstřícně jako k návrhům měst a městysů. Tak obci Jívová navrhl použít čtyři pruhy, zelený, červený, zelený a červený, případně zelenočervenou bikoloru nebo zelenožlutočervenou trikoloru (23).

Nezamlouvalo se mu však přání Horní Krupky, která požadovala pouze vlajku. V té souvislosti poznamenal, že „*mezi místními barvami a místním znakem je spojitost, ježto místní barvy (vlajka, prapor) jsou barevnou zkratkou místního znaku a třeba tudíž stanoviti především nebo zároveň místní znak*“ (24). Z toho důvodu kritizoval, že v textu zákona 269/36 Sb. z. a n. se hovořilo nejprve o vlajce a poté až o znaku. Pokud však nebyly známy barvy znaku, připustil, že podle barev vlajky mohou být upraveny barvy znaku (25).

Při odvozování barev vlajky toleroval i výjimky. Jedním z důvodů pro ně mohla být podobnost s vlajkou sousedního státu. Zamítl bílozelenou vlajku Horní Krupky, protože by byla stejná jako saská vlajka (24). Stejně tak zabránil zavedení červenobílomodré vlajky pro Dřevohostice, protože by byla identická s moravskou vlajkou, a městečku doporučil bílomodrou bikoloru (26). Naproti tomu schválil zelenobíločervenou vlajku Frýdberku, aby vyhověl přání města, a jen poznamenal, že se tyto barvy vyskytují na maďarské vlajce (25). Zastupitele Frývaldova pochválil, že nezvolili žlutou a černou bikoloru rakouské monarchie a že k těmto barvám přidali zelenou (27).

V případě vlajky Moravského Berouna nenamítal nic proti žlutozelené bikoloře, ačkoliv se zelená barva do ní dostala z barvy půdy berounského znaku. Připouštěl, že je to „*barva podřadné složky*“, avšak vítal, že spodní pruh nebude modrý, třebaže vzhledem k modré barvě štítu by měl být takový. Ve vyjádření poznamenal, že „*většina vlajek československých měst vykazuje u spodu barvu modrou, což ovšem z důvodu rozlišení není příliš výhodné*“ (28).

Ve výše zmíněném vyjádření připomněl A. Blaschka, že do té doby nebyla ještě realizována akce registrování všech městských znaků a vlajek republiky Československé. Tuto akci doporučil v podání z 12. října 1935 a sliboval si od ní, že její „*výsledek by nejen podal velmi žádoucí celkovou evidenci znaků a vlajek (barev) měst a městysů Československé republiky, nýbrž by i ukázal případné nedostatky či nesrovnalosti v užívaných městských znacích a vlajkách, jež by bylo pak lze opravit a uvést na pravou míru*“. Šestá otázka navrhovaného dotazníku měla znít „*Jakých městských barev užívá obec?*“. Obec měla zároveň vyznačit, která z uvedených barev je u špičky žerdi, a odpověď měla prostřednictvím okresních úřadů zaslat do 31. března 1936 (29). Když ministerstvo vnitra nereagovalo, A. Blaschka připravil další dopisy (30). Několik etap soupisu nakonec proběhlo až v letech 1938 a 1939 a získané výsledky zpracovával kromě A. Blaschky i další pracovník AMV Josef Hráský (31). K napravování nesrovnalostí v užívaných vlajkách však v dalších letech už nedošlo, protože ve válečné době byly jiné priority.

A. Blaschka neusiloval jen o kodifikaci městských znaků a vlajek, pociťoval potřebu mít k dispozici i údaje o podobě a přesných rozměrech vlajek cizích států. Dne 24. února 1937 proto koncipoval dopis AMV, jímž se archiv obracel na ministerstvo zahraničních věcí s prosbou o dodání po jednom závazném vzoru všech nyní platných státních znaků a vlajek, především sousedních a spojeneckých států. Ministerstvo zahraničních věcí tehdy bylo pružnější než ministerstvo vnitra při podpoře soupisu městských znaků a vlajek a výsledkem bylo, že v květnu 1937 získal AMV vyobrazení vlajek a znaků z vyslanectví a konzulátů v Káhiře, Sydney a Kapském Městě (32).

Mezi vyjádřeními AMV, které vypracoval A. Blaschka, najdeme mnohé, kdy posuzoval vyobrazení československé státní vlajky. Například k lístkům, vkládaným do obalů s čokoládou firmy Otto Rüger z Podmokel, napsal: „*obrázek [státní vlajky] nevyhovuje heraldickým požadavkům, neboť podává státní vlajku zvlněně, takže nelze posoudit délku klínu k délce celé vlajky; mimo to schází tinktura žerdě*“ (33), kresbě vlajky na obálce Kalivodova spisku Naše státní vlajka vytkl chybné šrafování (34). Často se vyjadřoval k vlajkové etiketě či ke standardizaci barev československé státní vlajky, při níž spolupracoval s Josefem Hráským. Na telefonickou žádost vrchního komisaře Novotného sepsal A. Blaschka 6. listopadu 1936 nejčastější závady zjištěné při posuzování státních znaků a vlajek. I po letech stojí za to si přečíst jeho poznatky, protože leckteré platí i dnes: „*Na mnohých úředních budovách se užívalo místo vlajek korouhví na rahnech. Vlajky pak nebývají dotaženy až pod knoflík, jímž je žerd' ukončena, po př. nebývají zajištěny proti tomu, aby neklesaly při nárazu větru. Vlajky i prapory bývají stále ještě navlékány tak, že u špičky žerdi bývá barva červená místo bílé. Žerdi bývají ozdobeny státními (národními) barvami v nesprávném pořadí, jako se vidí např. na budově zemského vojenského velitelství v Praze, správné je pořadí: bílá-červená-modrá, při čemž je modrý pruh o*

polovinu užší než bílý nebo červený. Za pobytu J.V. krále rumunského byla na četných budovách státní vlajka československá umístěna nesprávně po heraldicky levé straně vedle vlajky rumunské, kdežto musí být správně umístěna buďto výše než cizí vlajka nebo heraldicky vpravo od cizí vlajky. Na odznacích a firemních štítech, reklamách, po př. na obchodních papírech nesmí být státní vlajka – předpokládaje zásadní svolení povolaného ministerstva – přetištěna jakýmkoli textem, jak se to bohužel často stává. Nesprávné je, dává-li se na prapory ještě státní znak, třeba i správně provedený. Na státní vlajce československé je malý státní znak v předním horním rohu vyhrazen vojenským plavidlům a nesmí ho tedy nikdy jiný na vlajce užívat ani přechodně.“ (35)

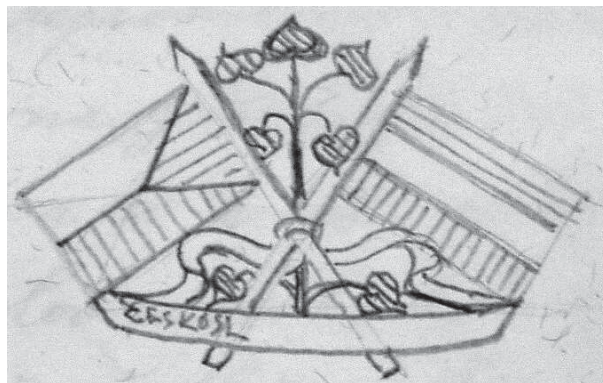

Obr. 2

Výtvarné nadání A. Blaschky (36) se projevilo v kresbách, kterými ilustroval některá vyjádření, aby jeho doporučení byla názornější. Vexilologa zaujme mimo jiné návrh znaku Hulína (37), kde do některých variant zakomponoval A. Blaschka československou státní vlajku (obr. 2), či návrh odznaku pro Československo-jihoslovenskou ligu v Praze (38), v němž rovněž užil kresbu státní vlajky (obr. 3).

V bohaté publikační činnosti A. Blaschky však nalézáme málo textů, v nichž by se zabýval vexilologickými otázkami. Zmínit je třeba jeho článek o chodském praporu (39), v němž upozornil na zjištění kolegy z AMV Františka Roubíka, že Chodové zpočátku užívali na praporu pár plstěných bot. Tento jev dával A. Blaschka do souvislosti s praporem hnutí Bundschuh v jihozápadním Německu v 16. století. Zajímavá je i Blaschkova recenze Erbovní knížky na rok 1936 (40), protože v ní zmínil, že K. Schwarzenberg kritizoval podobu československé vlajky a pražské městské barvy.

Ani svých jazykových znalostí nevyužil příliš často pro vexilologické záležitosti. Uvést tak lze asi jen jeho pomoc inspektoru L. Schmidtovi při překladu heraldických a vexilologických termínů pro německé vydání publikace Vlajky a znaky československé republiky (41).

Obr. 3

Na novém působišti v Zemském archivu (42) i po odsunu do východní části Německa po skončení 2. světové války se A. Blaschka již vexilologickými záležitostmi nezaobíral. V roce 1948 získal místo na univerzitě Martina Luthera v Halle-Wittenbergu, z níž v roce 1959 odešel do důchodu v postavení profesora pomocných věd historických a vedoucího katedry. V roce 1965 se stal řádným členem Saské akademie věd. V tom roce kvůli postupující nemoci přestal odborně publikovat. Po delší nemoci zemřel 30. července 1970 (43).

Poznámky:

- (1) M. Hlinomaz, Vývoj československé státní symboliky v letech 1918-1990. In: Sborník archivních prací, 42, 1992, č. 1, s. 104.
- (2) Rodný a křestní list vystavený 28. října 1932. NA, f. A. Blaschka, ka 1.
- (3) Ve Školní zprávě z r. 1899 je jeho jméno počestněno na Antonín Blaška. NA, f. A. Blaschka, ka 1.
- (4) Životopis A. Blaschky z 8. července 1922 doplněný potvrzením L. Klicmana, že životopis psal A. Blaschka v jeho přítomnosti vlastní rukou, v jeho přítomnosti a pod jeho dozorem. NA, f. A. Blaschka, ka 1.
- (5) Oddací list vystavený 31.10.1922 v Horní Brusnici. NA, f. A. Blaschka, ka 1.
- (6) L. Klicman charakterizoval byt v Nerudově ulici jako „maličký pokojíček do dvora, pod rampou ke hradu vedoucí, kde i za jasného dne panuje pološero, kde musí svítiti petrolejovou lampičkou a topiti v petrolejových kamínkách“ a přímluvu z 25. ledna 1927

- ukončil slovy „...tak bydlí v devátém roce trvání republiky československé vzorný státní úředník, člověk milý a skromný, akademicky vzdělaný, graduovaný a vědecky činný“. NA, f. AR 1918-1934, ka 135.
- (7) Kvalifikační popisy A. Blaschky z let 1923 až 1926 a vyjádření AMV č. 991 ai 1924. NA, f. AR 1918-1934, ka 135.
 - (8) AMV č. 2029 ai 1927 z 10. srpna 1927. NA, f. AR 1918-1934, ka 93.
 - (9) Prezenční listina pro r. 1929. NA, f. AR 1918-1934, ka 135.
 - (10) Vyjádření AMV č. 2047 ai 1929 z 12. srpna 1929. NA, f. AR 1918-1934, ka 93. A. Blaschka podobně jako J. Kurša a G. Friedrich popisoval vlajku odzdola nahoru, takže v tomto případě psal vlastně o žlutočernozelené vlajce. Tento „heraldický“ způsob ostatně byl dodržen i při popisu státní vlajky v zákoně č. 252/1920 Sb.
 - (11) Prezenční listina pro r. 1930. NA, f. AR 1918-1934, ka 135.
 - (12) Podrobně o této vlajce viz Aleš Brožek: 50 let vlajky československých vojenských plavidel, *Vexilologie* č. 39, s. 703-708, zejména s. 706.
 - (13) Kopie oznámení o propůjčení titulu v NA, f. AR 1935-1945, ka 17, originál v NA, f. A. Blaschka, ka 1.
 - (14) Jak dokládá korespondence v NA, f. A. Blaschka, ka 9, s fašistickým přítelem profesorem Aloisem Klugem, který měl na něho velký vliv, A. Blaschka časem dospěl k přesvědčení o nadřazenosti německé rasy nad evropskými národy.
 - (15) Pověření zemského prezidenta pro Čechy z 3. února 1942. NA, f. A. Blaschka, ka 1.
 - (16) Je škoda, že zásady nevydal tiskem. Kdyby je heraldici znali, nemohli by na jaře 1991 doporučit ku schválení prapor Světlé nad Sázavou.
 - (17) Složka Jirkov v NA, f. AR 1935-1945, ka 167.
 - (18) Vyjádření AMV č. 494 ai 1938. NA, f. AR 1935-1945, ka 167 a Vyjádření AMV č. 1680 ai 1938. NA, f. AR 1935-1945, ka 166.
 - (19) Složka Sřekov v NA, f. AR 1935-1945, ka 168.
 - (20) Složka Javorník v NA, f. AR 1935-1945, ka 167.
 - (21) Vyjádření AMV z 10.5.1937 v NA, f. AR 1935-1945, ka 166.
 - (22) Vyjádření AMV č. 3521 ai 1936 z 28.8.1936 v NA, f. AR 1935-1945, ka 168.
 - (23) Složka Jívová v NA, f. AR 1935-1945, ka 167.
 - (24) Vyjádření AMV č. 494 ai 1938 v NA, f. AR 1935-1945, ka 167.
 - (25) Složka Frýdberk v NA, f. AR 1935-1945, ka 167.
 - (26) Složka Dřevohostice v NA, f. AR 1918-1934, ka 93.
 - (27) Vyjádření AMV č. 2047 ai 1929 z 12. srpna 1929. NA, f. AR 1918-1934, ka 93.
 - (28) Vyjádření AMV č. 4206 ai 1935 z 21. prosince 1935 v NA, f. AR 1935-1945, ka 168.
 - (29) Koncept návrhu z 12.10.1935, podle něhož byl vytvořen dopis AMV č. 4251 ai 1935 adresovaný 7. oddělení MV. NA, f. AR 1935-1945, ka 166.
 - (30) Např. dopis č. 706 ai 1936, text A. Blaschky ze 17.12.1936, v němž upozorňuje ředitelství AMV, že „jeho návrh na evidenci obecních znaků, barev a značek jednorocním zdržením v odd. 7 ministerstva vnitra hrozí zapadnouti“ a další. Korespondence týkající se dotazníkové akce a její výsledky viz NA, f. AR 1935-1945, ka 166.
 - (31) Viz též můj připravovaný článek Josef Hráský a jeho vexilologické aktivity.
 - (32) Složka VII 8 Znaký a vlajky cizích států. Evidence v NA, f. AR 1935-1945, ka 168.
 - (33) Vyjádření AMV č. 2174 z 28.7.1934. NA, f. AR 1918-1934, ka 90.
 - (34) Vyjádření AMV č. 5462 ai 1937. NA, f. AR 1935-1945, ka 160.
 - (35) Strojopis uložený v NA, f. AR 1935-1945, ka 161.
 - (36) Z kreslení byl A. Blaschka klasifikován v obecné škole i na gymnáziu vždy velmi dobrými známkami. V pozůstalosti je uložen skicář z let 1908 až 1909 se zdařilými kresbami.
 - (37) Vyjádření AMV č. 5308 ai 1937 z 28.12.1937. NA, f. AR 1935-1945, ka 167.
 - (38) Vyjádření AMV 1251 ai 1934 z 3.5.1934. NA, f. AR 1918-1934, ka 90.
 - (39) Das Banner der Chodenbauern. Otištěno na s. 280 ve vánočním čísle Der deutsche Landwirt z r. 1936. Rukopis v NA, f. A. Blaschka, ka 15.
 - (40) Otištěno s iniciálami A.B. v Časopise Národního muzea, CXI, 1937, s. 315-316. Rukopis v NA, f. A. Blaschka, ka 15.

- (41) Koncept dopisu Státnímu nakladatelství z 21.5.1937 v NA, f. AR 1935-1945, ka 161. Jednalo se o publikaci Die Flaggen und Wappen der Čechoslovakischen Republik. Prag : Staatliche Verlagsanstalt, [1937].
- (42) V Zemském archivu nejen pracoval, ale i bydlel. V porovnání s předchozími bydlišti – ve Valdštejnské 16, kde mu archiv vyklidil kolem roku 1928 dvě místnosti v archivním depotu, nebo na poslední adrese v Bendově 5, kde nebyl v bytě ani záchod – se konečně domohl kvalitního a pohodlného bydlení. V něm využíval i elektrického vytápění, o čemž svědčí několik úředních upozornění, aby šetřil elektrickou energií, poté, co byla v protektorátu zavedena úsporná opatření.
- (43) Jahrbuch. Sächs. Akad. d. Wiss. zu Leipzig, Bd. 1969-1970, 1972, s. 343-347.

ANTON BLASCHKA AND HIS VEXILLOLOGICAL ACTIVITIES

A leading Czech vexillologist continues his series on personalities standing behind Czech vexillology in the past. PhDr. Anton Blaschka belongs to the vexillologists active in Czechoslovakia before 1945 who are unjustly concealed until now. He became a successor of Jaroslav Kursa in charge of expertise the convenience of the State symbols who was active in this field within the time the first republic ever lasted and it is necessary to stress that he was well erudite in this job. As his parents were of German nationality and he grew up in the region inhabited by Bohemian Germans Anton (b. 1892 at Horní Brusnice) started his studies of classical philology (Latin and Greek) at the university in Vienna in 1913. However, a war prevented him from a successful closing of his university studies. After the First World War finished, he could not continue his studies in Vienna due to the financial reasons. He applied for a work to the Interior Ministry Archives and succeeded in 1922. Besides his work in the archives Blaschka finalized his studies at the German University in Prague. Thanks to his modest behaviour A. Blaschka became – similarly to Jaroslav Kursa – a favourite of the director of the archives Ladislav Klicman. Klicman drew attention to his perseverance, unusual exactness and a very good knowledge of Czech language since 1923 already. In coming years, he stressed Blaschka's great diligence and an extraordinary goodwill on duty. After Anton Blaschka was graduated as Doctor of Philosophy on 11 June 1926 he began to attend more ambitious tasks in the archives. In 1930, the Ministry of National Defence asked the Interior Ministry Archives to consult a proposal of the Ministry to introduce a special flag for military vessels. An official response of the Interior Ministry Archives was prepared by A. Blaschka who commented upon an error of the Ministry's design attempting to place Lesser Czechoslovak State arms to the fly of the State flag. He designed two variants of such a flag himself in June 1930: he proposed to situate the arms either into the very centre or to the upper hoist corner of the flag. After examination of the Blaschka's designs the Defence Ministry preferred the latter one. Then, we can designate Anton Blaschka as the author of the Czechoslovak military vessels' flag. In October 1938, A. Blaschka put himself at the disposal of German Reich (14) but he remained in the staff of the Interior Ministry Archives. He was often released for specials tasks requested by the occupation administration. A. Blaschka was released from the Interior Ministry Archives on 24 January 1942 because he was entrusted to manage the Land Archives temporarily after his former director B. Jenšovský was arrested by Gestapo. In that manner, his nineteen years lasted engagement with the Interior Ministry Archives finished. Within this period, A. Blaschka elaborated more than one hundred deliverances to the vexillological problems. After the Second World War A. Blaschka moved to East Germany where he taught Auxiliary Historical Studies at the University of Martin Luther in Halle-Wittenberg from 1948. He became the member of the Saxon Academy of Sciences in 1965 and he died after a longer illness in 1970.

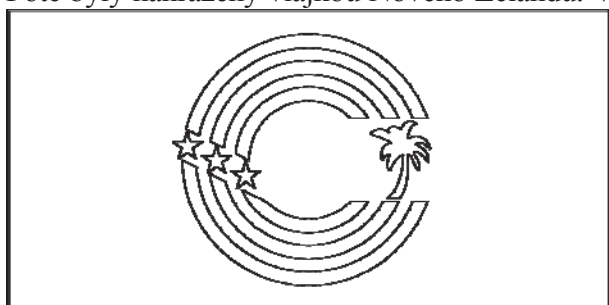
NOVÉ VLAJKY

TOKELAU

Novozélandské zámořské teritorium v rovníkovém Pacifiku - ostrov Tokelau - má od května 2008 novou vlajku.

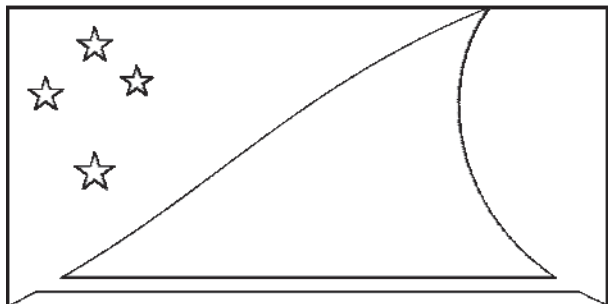
Souostroví korálových atolů o celkové rozloze 12 km² (Atafu, Fakaofu, Nukunonu a Olohega) se nachází ve vzdálenosti necelých 3500 kilometrů severovýchodně od Nového Zélandu. Jako první Evropan je spatřil v roce 1595 španělský mořeplavec Álvaro de Mendaña de Neyra. Roku 1765 na ostrovy vstoupil britský kapitán John Byron na lodi Dolphine a pojmenoval je Ostrovy vévody z Yorku a o další století později, v roce 1877, již spadaly pod British Western Pacific Territories. Roku 1889 se staly formálně britským protektorátem (Union Islands), v letech 1916 - 1925 spadaly pod britskou kolonii Gilbertovy a Elliceovy ostrovy a v roce 1926 byly tři severní ostrovy převedeny pod správu Nového Zélandu (mandátní území Západní Samoa), zatímco čtvrtý, Olohega (Swain Island), byť kulturně i geograficky patřící k Tokelau, byl anektován Spojenými státy jako součást Americké Samoy (v roce 2006 byl však předložen návrh nové ústavy Tokelau, kde je v preambuli ostrov Olohega uváděn spolu s ostatními ostrovy souostroví jako domov Tokelauanů). Roku 1946 bylo souostroví přejmenováno na Tokelau Islands, od 9.12.1976 pouze Tokelau, a 1. ledna 1949 se staly zámořským teritoriem Nového Zélandu spravovaným administrátorem Západní Samoy. 1. ledna 1962 získala Samoa nezávislost, nicméně Nový Zéland spravuje Tokelau prostřednictvím Úřadu pro záležitosti Tokelau sídlící v Apii, v hlavním městě Samoy. V roce 2005 se na půdě Dekolonizačního výboru OSN začalo jednat o statutu teritoria. V referendu, které proběhlo v únoru 2006, většina obyvatel nechtěla plnou samostatnost, ale volnou asociaci s Novým Zélandem, nebyla to však potřebná dvoutřetinová většina stejně jako v následujícím referendu v říjnu 2007.

Nad ostrovy vlály od druhé poloviny devatenáctého století do roku 1925 vlajky britských úřadů. Poté byly nahrazeny vlajkou Nového Zélandu. V osmdesátých letech dvacátého století byla vytvořena

neoficiální vlajka (původně zřejmě pro reprezentaci na sportovních akcích). Vlajku tvořil modrý list s třemi žlutými neúplnými soustřednými mezikružními a třemi bílými pěticípými hvězdami v mezeře u horního rohu a zelenou palmou v mezeře k vlajčímu cípu. Poměr šířky k délce listu byl 1:2. Tato vlajka je vyobrazena na vlajkové tabuli Flag of Paradise z roku 1996.

V roce 2004 byl vytvořen Výbor pro národní hymnu, symbol a vlajku Tokelau a byla zorganizována soutěž na jejich podobu. Do soutěže bylo zasláno 123 návrhů na vlajku a parlamentem vybráno šest, které byly zaslány k vyjádření na jednotlivé ostrovy. Později bylo také parlamentem rozhodnuto o zahrnutí odkazu na čtvrtý ostrov Olohega na vznikající vlajce. Neúspěšná referenda o statutu souostroví pozdržela výběr nových symbolů a až v srpnu 2006 byla soutěž na nové symboly obnovena a stanoven termín 1. dubna 2007 pro její uzavření.

Vítězný návrh obsahoval žlutou mořskou kánoi na modrém listu doprovázenou čtveřicí bílých pěticípých hvězd uspořádaných podle geografické polohy všech čtyř ostrovů ve vlajčí části listu. Návrh vlajky byl zaslán na jednotlivé ostrovy k připomínkám a v jejich rámci byla podoba vlajky upravena tak, že hvězdy byly přemístěny do žerďové části a sestaveny do podoby souhvězdí Jižního kříže ve shodě s hvězdami na vlajce

Nového Zélandu či Samoy. Kresba kánoe byla zvětšena a orientována směrem k žerdi. V této podobě parlament 29. května 2008 po čtyřech letech nové symboly Tokelau schválil.

Vlajka je modrá se čtyřmi bílými hvězdami souhvězdí Jižního kříže v horním rohu a žlutým stylizovaným vyobrazením polynéské mořské kánoe (vaka) na dolním okraji listu s vrcholem plachty na horním okraji listu. Poměr šířky k délce listu není uveden, podle vyobrazení ve Wikipedii je 1 : 2,

ve zpravodaji Crux Australis je poměr spíše 3 : 5.

Vlajku musí ještě formálně schválit novozélandské úřady a musí získat souhlas britské královny jako hlavy Nového Zélandu.

Petr Exner

Literatura:

Vladimír Liščák - Pavel Fojtík: Státy a území světa, Praha, Libri 1998

Crux Australis, The Journal of Flags Australia, Vol. 21/4, č. 88

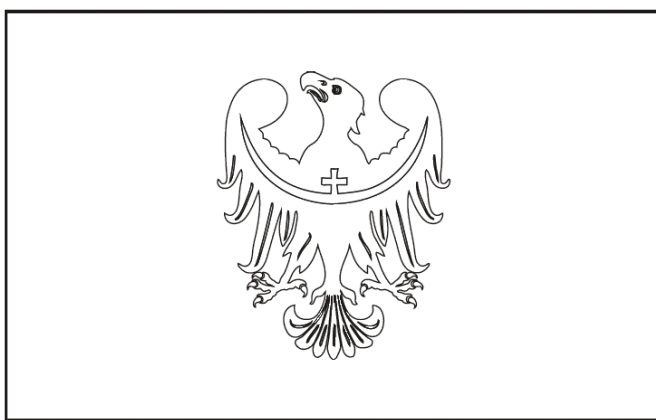
<http://www.tokelau.org.nz/selfdeter/sdinfo.html#history>

<http://www.worldstatesmen.org/Tokelau.html>

<http://www.tokelau.org.nz/bulletin/archive/bulletin34.html>

DOLNOSLEZSKÉ VOJVODSTVÍ (POLSKO)

Rozhodnutím sejmiku (parlamentu) polského Dolnoslezského vojvodství č. XXXIII/555/2001 ze dne 30. března 2001 přijalo vojvodství vlajku, která byla tvořena dvěma vodorovnými pruhy, bílým a červeným, v jejímž středu byl umístěn znak vojvodství (informaci o vlajce jsme přinesli ve *Vexilokontaktu* č. 13 – příloze zpravodaje *Vexilologie* č. 139). Protože tato vlajka odporovala ustanovení o používání státní vlajky Polské republiky, rozhodl v lednu 2008 sejmik o zrušení svého ustanovení o vlajce vojvodství a byla vytvořena komise, která vytvořila návrhy na vlajku vojvodství a prapor vojvody. V návrzích na vlajku se objevoval motiv bílého perizonia s křížkem, který byl v podobě bílého vodorovného pruhu umístěn na vlajkách s černými a žlutými pruhy. Proti podobě vlajek však vystoupili jak někteří zastupitelé, tak i veřejnost, která se zúčastnila internetového hlasování o podobě nové vlajky vojvodství, a ze tří čtvrtin odpověděla, že se jí ani jeden z návrhů nelíbí. Na zasedání sejmiku v polovině října 2008 bylo projednávání nové vlajky zablokováno a maršálek sejmiku Marek Łapiński navrhl, aby se vlajkou vojvodství stal žlutý list s černým orlem ze znaku vojvodství (dle české terminologie se jedná o slezskou orlici). Dne 30. října 2008 na 31. zasedání Sejmiku Dolnoslezského vojvodství zastupitelé rozhodli o přijetí nové vlajky dle návrhu maršálka Łapińského. Podle přílohy č. 1 usnesení č. XXXI/496/08 Sejmiku Vojvodství Dolnoslezského ze dne 30. října 2008 má list vlajky poměr stran 5:8 a orel je vysoký sedm desetin šířky listu. Příloha č. 2 popisuje korouhev, jejíž poměr stran musí být minimálně 1:3. Orel zaujímá tři pětiny šířky listu a stejně daleko je od horního okraje listu. Žlutá barva je definována odstínem CMYK 0 10 100 0 (RGB FF D7 00). Znak vojvodství vychází z historického symbolu, který je znám již ve 13. století.

Josef Hubka

Literatura:

Uchwała No. XXXI/496/08 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30. października 2008 r.

DGF-Informationen (zpravodaj Deutsche Gesellschaft für Flaggenkunde) č. 30 a č. 34.

Vexi.info (zpravodaj Střediska vexilologických informací) č. 99

<http://miasta.gazeta.pl/wroclaw/1,75495,4887582.html>

http://dolnyslask.pl/upload_i/ds-projekty.jpg

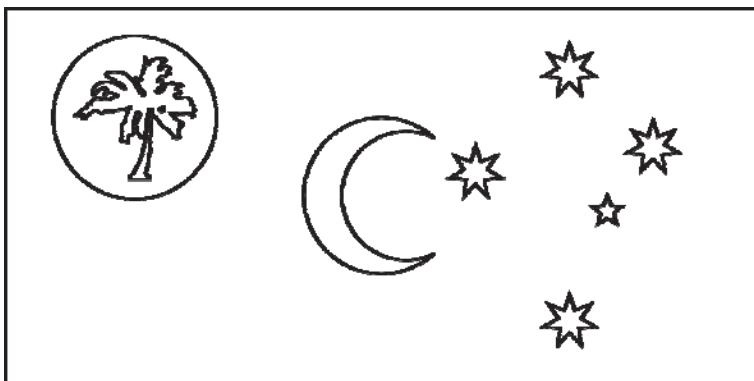
<http://dolnyslask.pl/upload/Sejmik/uchwaly/Sesja%20XXXI/496.doc>

http://www.umwd.dolnyslask.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=671&Itemid=1

<http://umwd.info/prasa/nowa-flaga.pdf>

KOKOSOVÉ (KEELINGOVY) OSTROVY

Ve *Vexilologii* č. 133 jsme na stranách 2529-2530 přinesli informaci o vlajce tohoto australského federálního teritoria včetně jejího vyobrazení. Zdrojem byla e-mailová zpráva a fotografie skutečné vlajky zasláná tajemníkem Historické společnosti Kokosových ostrovů Jenem Robertsem. Podle později zveřejněných vyobrazení vlajky Kokosových ostrovů v různých vexilologických periodikách (např. *Crux Australis* 17/1, č. 69) a na internetových stránkách (např. *Flags Australia* – stránky Flags Society of Australia, *Flags Of The World* – FOTW, *Wikipedia*) je však skutečný vzhled vlajky odlišný od námi zveřejněného popisu a vyobrazení. Vlajka má

zelený list se žlutým kruhovým polem v horním rohu. V poli zelená kokosová palma s hnědým kmenem (odlišné kresby než námi uveřejněné). Uprostřed listu žlutý půlměsíc cípy k vlajicímu okraji listu. Ve vlající části žluté souhvězdí Jižního kříže, velké hvězdy sedmicípé, malá pěticípá jako na australské národní vlajce. Poměr šířky k délce listu je 1 : 2. Podle

informace na stránkách *Flags Australia* se vlajka v této podobě užívá neoficiálně od roku 2003, podle informace na stránkách *FOTW* byla vlajka oficiálně přijata dne 6. dubna 2004.

Josef Hubka

NOVÉ ZNAKY

TJUMEŇSKÁ OBLAST (RUSKÁ FEDERACE)

Naše předcházející informace o znaku a vlajce Tjumeňské oblasti Ruské federace (1) budeme nuceni poněkud zrevidovat, protože dne 18. září 2008 přijala oblastní Duma usnesení č. 941 o návrhu zákona o provedení změn do zákona Tjumeňské oblasti č. 4 z 24.5.1995 „O znaku a vlajce Tjumeňské oblasti“. Důvodem této změny byla skutečnost, že původní znak oblasti nebyl schválen Heraldickou radou prezidenta Ruské federace a zanesen do Státního heraldického rejstříku. Situaci se rozhodla napravit Uralská heraldická společnost, která se v r. 2008 ujala úkolu připravit nové řešení znaku. Změnový zákon č. 370-04 byl nakonec přijat usnesením Tjumeňské oblastní dumy č. 1005 z 24. října 2008. V článku 1 zákona se doslovně praví, že *velký znak Tjumeňské oblasti tvoří štít dvakrát dělený na stříbrné, modré a zelené pole; ve stříbrném poli jsou vedle sebe tři modré koruny specifického vzhledu o čtyřech viditelných zubech, z nichž dva prostřední jsou rozdvojeny, jejich konce jsou zakulaceny. Přes linii druhého dělení je položen disk sluneční koule, zlatě zářící v modrém poli plameny, zatímco v zeleném poli je modrý se sedmi černými kůly a tence zlatě lemovaný. Štít je završen zlatou imperátorskou korunou, přidržován dvěma černými soboly se zlatou tlamičkou, krkem a hrudí a červeným jazykem, na podnoží ze dvou odvrácených zlatých šípů. Deviza СИБИРЬЮ ПРИРАСТАТЬ БУДЕТ je zlatými písmeny uvedena na modré stuze podšité černě.* Dle našich heraldických zvyklostí

bychom tento znak ovšem popsali následovně: *"Stříbrno-modro-zeleně dvakrát dělený štít. Ve stříbrném poli vedle sebe tři modré koruny se čtyřmi výčnělky, prostřední vyšší s rozeklanými zakulacenými hroty. Přes modré a zelené pole sluneční kotouč, v modrém poli zlatý s plameny,*

v zeleném poli modrý se sedmi černými kůly, zlatě lemovaný. Štít se zlatou imperátorskou korunou přidržují dva zlato-černí soboli s červenými jazyky stojící na dvou odvrácených vodorovných zlatých šípech s podvěšenou modrou stuhou se zlatým nápisem "SE SIBIŘÍ POROSTEME". Ve článku 1.1 je uveden ještě malý znak, lišící se od velkého vypuštěním štítonošů, šípů a stuh. Barevná i jednobarevná vyobrazení obou znaků jsou uvedena v přílohách č. 1-4 tohoto zákona (2).

Stejným zákonem byla provedena i úprava oblastní vlajky, kterou popíšeme následovně: "List tvoří červený žerďový klín s vrcholem ve čtvrtině délky listu a tři vodorovné pruhy, bílý, modrý a zelený. V modrém poli tři žluté koruny, každá se čtyřmi výčnělky, prostřední vyšší s rozeklanými zakulacenými hroty. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3." V původním textu je v článku 9 popsána jako obdélníkový list o poměru stran 2:3, sestávající ze tří barev – bílé, modré a zelené – stejné šíře a nesoucí u žerdi červený rovnoramenný trojúhelník o výšce odpovídající ¼ délky listu, jehož základna je totožná s žerďovým okrajem; na modrém pruhu jsou umístěny vedle sebe tři žluté koruny specifického vzhledu (o čtyřech viditelných zubech, z nichž dva prostřední jsou rozdvojeny a všechny konce zakulaceny). Barevné vyobrazení vlajky se nachází na příloze č. 5 k tomuto zákonu. Oproti původní podobě vlajky tak došlo ke zkrácení červeného trojúhelníka z jedné třetiny na jednu čtvrtinu délky listu a všechny tři koruny jsou nyní žluté barvy. Původní symbolika vlajky, jak ji navrhli autoři A.V. Něskorov, S.A. Zdanovskij a B.A. Tregubov, zní: její barvy spojují barvy Ruska (W,B,R) a Sibíře (W,V), přičemž červená symbolizuje život, sílu, krásu, bratrství a jednotu, bílá pak mír, čistotu, pravdu, svrchovanost. Modrá představuje nebe, vznešené ideály, zatímco zelená obnovu, víru, mládí. Žlutá barva korun připomíná bohatství a moudrost. Kromě toho bílá barva znamená sníh, modrá řeky a jezera a zelená lesy Tjumeňské oblasti. Koruny v podobě stylizovaných jeleních rohů jsou často motivy lidových ornamentů severských národů a v symbolice oblasti představují oblast samotnou a dva autonomní okruhy, které do ní spadají – Chantsko-mansijský a Jamalsko-něnecký (3). -jm-

Poznámky:

(1) *Vexilologie* č. 102, s. 1952-1953.

(2) Informace Ruského střediska pro vexilologii a heraldiku na jeho webové stránce <http://www.heraldicum.ru/russia/subjects/tyumen.htm>.

(3) Informace Ruského střediska pro vexilologii a heraldiku na jeho webové stránce <http://www.vexillographia.ru/russia/subjects/tyumen.htm>.

REPUBLIKA SRBSKÁ (BOSNA A HERCEGOVINA)

Ústavní soud Bosny a Hercegoviny vydal rozhodnutí, kterým zrušil články ústavy Republiky Srbské (RS) a Federace Bosny a Hercegoviny (FBiH) týkající se symbolů, protože nerespektují „ústavnost a rovnost“ každého ze tří konstitučních národů v Bosně a Hercegovině. Ústavní soud dospěl k tomuto rozhodnutí již 31. března 2006, avšak to nenabývalo účinnosti následujícího dne, ale až poté, co bylo otištěno v úředním věstníku. To si však, jako ostatně všechno v Bosně a Hercegovině, vyžádalo určitého času, takže rozhodnutí bylo publikováno v úředním věstníku až 14. června 2007, tedy více než s ročním zpožděním (1). Rozhodnutí ruší články 1 a 2 Zákona o znaku a vlajce FBiH (2) a články 2 a 3 Ústavního zákona o vlajce, znaku a hymně RS (3), stejně jako některá ustanovení v navazující legislativě. Tímto rozhodnutím byly zrušeny znak a hymna RS a znak a vlajka FBiH. Pouze vlajka RS zůstala zachována nezměněna. Lidové shromáždění RS a Parlament FBiH dostaly šest měsíců na to, aby přijaly nové symboly.

Státní znak RS byl přijat v r. 1992 v podobě červeného štítu se stříbrným dvouhlavým orlem se zlatým jazykem, zobákem a pařáty, se zlatou korunou a s červeným srdečním štítkem se stříbrným křížem a se čtyřmi stříbrnými odvrácenými ocílkami (popisuje se též jako litera cyrilice „С“). Ve skutečnosti šlo o malý znak předválečného (před 1. světovou válkou) Srbského království, z něhož byly odstraněny dvě lilie v patě štítu.

Aby vyřešila problém scházejícího znaku, rozhodla se RS přijmout místo zrušeného státního znaku dočasně „emblém“, zatímco probíhala soutěž o nový státní znak. Tento emblém byl přijat zákonem o emblému 23. dubna 2007 (4). Emblém měl podobu kulaté pečeti s opsaným názvem RS v cyrilici a latince a iniciály RS v cyrilici na podkladě vlajky RS, lemované věncem zlatých dubových listů, svázaných stuhou v podobě trikolóry, nad ním s královskou korunou (jak tomu bylo dosud na znaku RS) a pod ním s novým elementem – královskou korunou dynastie Kotromaničů, pocházející ze středověké bosenské historie.

Podmínky veřejné soutěže na nový státní znak byly vydány 23. května 2007 (5). Zahrnovaly všeobecná kritéria pro nový státní znak, stejně jako odůvodnění Ústavního soudu týkající se problematických prvků předcházejícího státního znaku, jakož i ustanovení obsahující požadavky na nový znak: že jej má tvořit štít s heraldickými figurami, že může obsahovat stuhu nad nebo pod štítem se jménem RS, že může zahrnovat klenot, že může, ale nemusí obsahovat štítonoše a erbovní plášť. Rovněž bylo stanoveno, jaké konkrétní prvky musí znak zahrnovat: barvy odvozené z třibarevné vlajky nebo vlajku samotnou, předcházející znak RS po zohlednění připomínek ústavního soudu, zejména aby Srbové shledali tento znak přijatelným. Byl vyjádřen předpoklad, že Chorvati budou znak akceptovat, pokud bude obsahovat červeno-bíle šachované pole nebo tzv. košatinu, zatímco Bosňáci uspokojí květy lilie. Ostatní tradiční heraldické prvky jako koruna, dvouhlavý orl, štít s ocílkami a další byly jmenovitě doporučovány, zatímco mělo být přihlédnuto i k heraldickému dědictví historických vládců a šlechty v Bosně a Hercegovině, speciálně k dynastiím Kotromaničů, Nemanjičů, Kosačů a Šubičů. Jako doplňkové elementy mohly být také použity odkazy na typickou floru a faunu země.

Výsledkem soutěže byla řada návrhů, z nichž jury vybrala pět, aby je představila Lidovému shromáždění. Všech pět návrhů vycházelo z předcházejícího znaku RS s přidáními prvky, které měly symbolizovat Chorvaty a Bosňáky, a to cestou vložení šachovaného pole a lilii. Čtyři z návrhů tak učinily různým způsobem formou přidání těchto symbolů na štít, jeden z nich viditelně podobně jako na znaku bývalého Jugoslávského království, kde lilie byly přidány do dolního pole středního štítku (u Jugoslávie toto pole obsahovalo půlměsíc a hvězdy za Slovince). Pátý návrh byl poněkud komplexnější, neboť předcházející státní znak RS (doplněný liliemi v patě štítu a korunu nad ním) doplnil štítonoši, stojícími na podnoží tvořeném zlatou košatinou. Jsou jimi dva červení lvi ve skoku, každý korunovaný zlatou liliovitou korunou a každý označený kruhovým štítem. Pravý je modrý se zlatou liliovou korunou, levý je červený se třemi kosými stříbrnými břevny. Tyto návrhy byly představeny parlamentu v září 2007 a poslední z nich, navržený Nenadem Košaninem, inženýrem z Bělehradu, byl s nepatrnými změnami přijat.

Jmenovitě byly odstraněny koruny z hlav obou lvů, ze štítu a stejně tak z hlav dvouhlavého orla; rovněž tak košatinové podnoží bylo ve svém grafickém provedení výrazně zjednodušeno. Znak (6) obsahuje prvky ze symbolů středověkých dynastií Nemanjičů (červený štít se stříbrným dvouhlavým orlem), Kotromaničů (modrý štít se stříbrným břevnem mezi šesti zlatými liliemi, korunovaný liliovou korunou), Kosačů (červený štít se třemi stříbrnými kosými břevny) a Hrvatiničů (stříbrný štít s červeným lvem ve skoku).

Tento zákon o změně ústavního zákona byl přijat 15. června 2007 49 hlasy vládnoucí koalice proti 8 hlasům představitelů opozice při 16 abstencích (7). Řada poslanců za bosňáckou

(muslimskou) a chorvatskou entitu odmítla nový symbol a pohrozila stížností k Ústavnímu soudu, bude-li tento zákon přijat. S přihlédnutím k těmto politickým třenicím nebyl zákon dosud publikován v úředním věstníku a nestal se tak ještě platným. Senát Ústavního soudu posoudil požadavek bosňáckých poslanců Lidového shromáždění 22. prosince 2008, shledal jej oprávněným a prohlásil nový schválený státní znak Republiky srbské za neústavní (8). Zdá se proto, že tento nový státní znak opravdu zůstane jenom na úrovni projektu. Željko Heimer

Poznámky:

(1) Odluka U-4-04-UM, Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, 45/07, 14 Jun 2007.

(2) Zakon o grbu i zastavi Federacije Bosne i Hercegovine, Službene novine Federacije BiH, 21/96 i 26/96.

(3) Ustavni zakon o zastavi, grbu i himni Republike Srpske, Službeni glasnik Republike Srpske, 19/92.

(4) Zakon o amblemu Republike Srpske, 23. april 2007.

(5) Javni poziv – Konkurs za izradu prijedloga rješenja izgleda grba Republike Srpske, 23. maj 2007.

(6) Příložená kresba znaku neobsahuje všechny autorem vyjmenované úpravy, ale je jedinou, kterou máme k dispozici a která je používána i na webových stránkách vlády Republiky srbské.

(7) Srpska dobila nove simbole!, 16. Jun 2007, <http://www.banjalukalive.com/rs-i-bih/srpska-dobila-nove-simbole.html>

(8) Wikipedia, Novi grb Republike Srpske,

<http://sr.wikipedia.org/sr-el/Слика:Нови грб Републике Српске.png>, 16. jul 2008.

Ustavni sud- Danas odluka o Ustavnom zakonu o himni, grbu i zastavi, 22. decembar 2008, http://www.tvkanal3.com/RS-BiH/RS-BiH/Ustavni_sud-_Danas_odluka_o_Ustavnom_zakonu_o_himni_grbu_i_zastavi_200812221453

[_Danas_odluka_o_Ustavnom_zakonu_o_himni_grbu_i_zastavi_200812221453](http://www.tvkanal3.com/RS-BiH/RS-BiH/Ustavni_sud-_Danas_odluka_o_Ustavnom_zakonu_o_himni_grbu_i_zastavi_200812221453)

(Z angličtiny přeložil J. Martykán)

VEXILOLOGICKÁ LITERATURA

Charlotte Greigová: Příručka vlajky : průvodce vlajkami celého světa. Praha: Svojtka & Co., 2008. 208 s. 21x15x2,4 cm, ISBN 978-80-7352-936-9, CZK 249,-

Jde o české vydání tři roky starého anglického originálu „The Directory of Flags“. Kniha má sice pouze brožovanou lešklou vazbu bez přebalu, ale je vytištěna na kvalitním křídovém papíru a má velmi kvalitní barevný tisk. Na obálce vzadu se dozvíme, že se jedná o: „komplexního průvodce národními vlajkami celého světa, přičemž každá vlajka je pečlivě ilustrována a doprovázena mapkou“ a že kniha zahrnuje „studii historie a významu každé vlajky, spolu s datem přijetí a přesnými proporcemi, tabulku údajů o každé zemi, zahrnující hlavní město, počet obyvatel, rozlohu, měnu a hlavní používané jazyky“ a dále „výběr z vlajek mezinárodních organizací“. Všechny tyto údaje zde skutečně najdeme, i když datum přijetí vlajky je uvedeno pouze u některých států. Vlajky jsou v této knize uspořádány, jak je u anglicky psaných knih zvykem, ne podle abecedního pořadí, ale podle kontinentů a zeměpisné polohy země. Proto po předmluvě, ve které je stručně nastíněna historie užívání a symboliky vlajek, následují vlajky zemí v pořadí oddílů dle kontinentů (Amerika, Evropa, Asie, Afrika, Austrálie a Oceánie) a vlajky mezinárodních organizací. Ani v jednotlivých oddílech však nejsou vlajky seřazeny podle abecedy, ale podle jejich zeměpisné polohy, takže např. oddíl „Amerika“ začíná vlajkou Spojených států amerických, následuje Kanada atd. Při vyhledávání konkrétní vlajky se tedy bez rejstříku neobejdeme. Na každé stránce je nad konkrétní vlajkou mapka příslušného kontinentu s barevně vyznačeným územím daného státu. U většiny zemí je jedna stránka vyhrazena jednomu státu, u některých (a to nejen u závislých území) jsou však na jedné stránce dva státy, což má za následek zmenšení obrázku vlajky na cca jednu čtvrtinu. Vlajky jsou zobrazeny rádobou ve správném poměru stran, barvy jsou kvalitní a jsou celkem dobře rozlišeny i jednotlivé odstíny

modré či zelené barvy. Pod každou vlajkou pak najdeme údaje o hlavním městě, počtu obyvatel, rozloze, měně a hlavních jazycích. Následuje velice stručný popis, symbolika a historie vlajky daného státu. Na textu je však znát „otrocký“ překlad z anglického jazyka, takže místy působí dost kostrbatě a popisy vlajek jsou až na výjimky zcela nevexilologické. U některých zemí (Spojené státy americké, Velká Británie, Čína) jsou zmíněny i vlajky jednotlivých států, na které se dělí. Samostatně jsou zařazeny i vlajky některých závislých území Spojených států amerických, Velké Británie, Francie, Nizozemska, Nového Zélandu či Austrálie. Pod textem najdeme ještě malou vlajčku s údajem o poměru stran vlajkového listu. Celkově dobrý dojem z knihy však kazí spousta chyb na kresbách vlajek a nedůsledná aktualizace. Přestože kniha vyšla v originále v roce 2005, najdeme zde překvapivě již obrázek aktuální vlajky Iráku přijaté 29. ledna 2008 (v textu je však popsána předcházející vlajka s třemi hvězdami), na druhé straně zde vidíme také vlajky, které nejsou aktuální řadu let – např. u amerického státu Georgie je obrázek vlajky užívané v letech 1956-2001, u Mongolska dokonce vlajka z let 1940-1992 s pěticípou hvězdou nad symbolem sojombo (!). Venezuela je zastoupena vlajkou z let 1930-2006, Demokratická republika Kongo z let 1997-2006, Lesotho z let 1987-2006 a americký stát Nevada z let 1929-1991. Chyby se vyskytují i u udávaného poměru stran, např. u vlajky Finska je uveden chybně poměr stran vlajkového listu 3:5 (správně 11:18), Islandu 5:7 (správně 18:25), Japonska 7:10 (správně 2:3), Kazachstánu 3:5 (správně 1:2), Mosambiku 5:8 (správně 2:3), Salvadoru 4:7 (správně 3:5), Srbska 1:2 s uvedením, že může být i 1:3 (!) (správně 2:3) a i řady dalších. Z velké většiny obrázky neodpovídají udávaným poměrům stran a naopak. Další chyby spatříme na vlajkách Černé Hory (chybí žlutý lem), Islandu (příliš úzký červený kříž), Libanonu (hnědý kmen cedru), Spojených arabských emirátů (příliš úzký svislý červený pruh), Tuniska (příliš otevřený srpek půlměsíce a posunutý ke straně) a Mauretánie (půlměsíc s hvězdou posunutý k hornímu okraji listu). Na konci knihy je seznam doporučené literatury a užitečných webových stránek, české odkazy zde až na jednu výjimku, která odkazuje na neexistující české webové stránky, nenaleznete. Proto nás, české čtenáře, může potěšit pouze to, že jak na původní obálce, tak i na české verzi je vedle jiných vlajek i česká státní vlajka. Na závěr lze tedy konstatovat, že sympatický počín nakladatelství Svojtka & Co. uvést na český trh po delší době vexilologickou publikaci vyšel z odborného hlediska vzhledem k množství chyb v knize zcela naprázdno. Odpovědný redaktor v tiráži chybí, jako překladatelé z anglického jazyka jsou uvedeni David Jirout a Albert Vojtěch. Těm, kteří svět vlajek teprve objevují, především mládeži, ji lze s klidným svědomím doporučit, vexilolog by však měl její koupi pečlivě zvážit. Josef Hubka

Gunnar Staack (sestavitel): Beiträge von Jirí Tenora zur vexillologischen Literatur 1982 – 2005. [Berlin]: vl. nákladem, 2007, 1 CD-ROM

V tomto čísle *Vexilologie*, kde si připomínáme nedožitě osmdesátiny J. Tenory, je více než příhodné upozornit na CD-ROM, který se prodával na 22. mezinárodním vexilologickém kongresu v Berlíně. Jeho sestavitel převedl do elektronické formy 118 vexilologických článků, které napsal J. Tenora pro devět vexilologických zpravodajů (desátým periodikem je populární časopis *Urania*, kde mu v roce 1989 otiskli článek k 30. výročí státní vlajky NDR) a pro čtyři kongresové sborníky (včetně našeho z 3. ČNVK v Plzni). Pro snazší práci s CD-ROM byly články rozříděny do pěti skupin (státní a regionální vlajky, přednášky na vexilologických kongresech, zprávy o vexilologických společnostech a jejich zasedáních, recenze knih a různé). Texty jsou ve formátu pdf, což umožňuje snadné hledání podle výrazů vyskytujících se v jednotlivých člancích. Protože je však každý článek samostatným souborem, nelze hledat ve všech člancích najednou. Nejvíce článků (téměř 63 procent) vyšlo v naší *Vexilologii*. Ten, kdo neovládá češtinu, porozumí jim jen se slovníkem v ruce. Lze litovat, že si sestavitel nenechal přeložit do němčiny nebo angličtiny aspoň názvy českých článků. Přitom mu byly nabízeny dokonce překlady celých článků do angličtiny, na nichž se před lety podílel J. Česák s L. Hnátem a autorem této zprávy. U textů jsou naštěstí i původní ilustrace, takže jsou snáze pochopitelné. Rozborem vročení článků lze zjistit, že nejvíce (10) jich vyšlo J. Tenorovi v roce 1990 a 1996, naproti tomu v roce 1994 vyšel náš přední vexilolog naprázdno. Nejstarším příspěvkem je recenze knihy H. –U. Herzoga *Flaggen*

und Wappen z roku 1980, kterou jsme otiskli ve *Vexilologii* č. 42 v květnu 1981 (proto je název CD-ROM poněkud nepřesný). Není to kompletní publikační aktivita J. Tenory na poli vexilologie (na CD-ROM by se určitě vešlo i Tenorovo periodikum *Das Flaggenkabinett informiert...*). I tak však vznikl potřebný elektronický dokument. Zasloužil se o to náš německý kolega, kterého musíme obdivovat, že přes neznalost češtiny si s přepisem českých textů do elektronické podoby poměrně dobře poradil.

A. Brožek

RÚZNÉ

PŘEHLED MĚST A OBCÍ, KTERÝM BYLA UDĚLENA VLAJKA V ROCE 2008

V roce 2008 byla vydána čtyři rozhodnutí předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Bylo jimi celkem uděleno 161 znaků a 188 vlajek celkem 191 obcím, z toho 19 městům.

Seznam měst (psána tučně) a obcí, jimž byly v roce 2008 uděleny vlajky, je uveden v následujícím přehledu (v závorkách je zkratka okresu):

Rozhodnutí č. 30 z 11. dubna 2008

Bezděčí u Trnávky (SY), Bílichov (KD), Blšany u Loun (LN), **Bor** (TA), Cikháj (ZR), Častohostice (TR), Čechtice (BN), Černolice (PZ), Doksany (LT), Habřina (HK), Hájek (KV), Hodonín (BL), Horní Dubňany (ZN), **Horní Planá** (CK), Hořiněves (HK), Hřebečnický (RA), Hybrálec (JI), Chocerady (BN), **Ivanovice na Hané** (VY), Jankov (CB), Jince (PB), Jiříkov (BR), Kbel (KO), Knovíz (KD), Kouty (TR), Kryštofovy Hamry (CV), Kunžak (JH), Lhenice (PT), **Libušín** (KD), Lipová (CH), Loukovice (TR), Lštění (BN), Malá Morava (SU), Myslín (PI), Nečtiny (PS), Ohaře (KO), Ondřejov (PH), Ořečov (ZR), Pila (KV), **Plasy** (PS), Pocinovice (DO), **Pohořelice** (BO), Pozďatín (TR), Předboj (PH), Příbyslavice (TR), Rešice (ZN), **Rovensko pod Troskami** (SM), **Rožmberk nad Vltavou** (CK), Sazomín (ZR), Skryje (BO), Spytihněv (ZL), Stolany (CR), Stračov (HK), Široký Důl (SY), Štěkeň (ST), Třesovice (HK), Tuř (JC), Velký Malahov (DO), Vepříkov (HB), Ves Touškov (PJ), Veverská Bítýška (BO), Vlksice (PI), Vraclav (UO), Vysoká nad Labem (HK), Zárubice (TR), Zlonice (KD), Ždánice (ZR).

Rozhodnutí č. 32 z 27. května 2008

Bezděkov (KT), **Blovice** (PJ), **Bochov** (KV), Budeč (JH), Čistá (SY), Dlačov (KT), Horní Stropnice (CB), Chaloupky (BE), Chraberce (LN), Keblov (BN), Leštinka (CR), Loučky (SM), Loukovec (MB), Nýrov (BL), Paseky (PI), Police (VS), Radošovice (CB), Říkov (NA), Sejřek (ZR), Skočice (ST), Staré Sedlo (TA), Starý Kolín (KO), Šebrov-Kateřina (BL), Štěpánovice (CB), Třebešice (BN), **Unhošť** (KD), Velký Beranov (JI), **Veselí nad Lužnicí** (TA).

Rozhodnutí č. 39 z 22. října 2008

Bezděkov (HB), Borkovice (TA), Březolupy (UH), Čakovičky (ME), Deštná (BL), Dobšice (NB), Dolní Lažany (TR), Domanín (JH), Drnovice (ZL), Držovice (PV), Havlíčkova Borová (HB), Horní Heřmanice (TR), Hvozdnice (HK), **Chotěboř** (HB), Janov (DC), **Jevišovice** (ZN), Jilem (HB), Kadov (ST), Kamenný Most (KD), Kladruby (RO), Kořenov (JN), Kosořín (UO), Kratonohy (HK), Ladná (BV), Lišná (RO), Lišný (JN), Litobratřice (ZN), Malá Roudka (BL), Malšice (TA), Mikulovice (ZN), Návojná (ZL), Nová Ves (PH), Opařany (TA), Opatovice I (KH), Orlické Podhůří (UO), Přestavlky u Čerčan (BN), Příluka (SY), Radňoves (ZR), **Rájec-Jestřebí** (BL), Rozsochatec (HB), Řečice (PE), Říkonín (BO), Salník (ST), **Skalná** (CH), Skorotice (ZR), Srbská Kamenice (DC), Stráž (DO), Suchá (JI), Svěbohov (SU), Šestajovice (NA), **Toužim** (KV), Únice (ST), Velichov (KV), **Velká Bystřice** (OL), Velká Dobrá (KD), Velký Borek (ME), Verušičky (KV), Všestary (PH), Záchlumí (TA), Zbrašín (LN), Zlámanec (UH).

Rozhodnutí č. 42 z 12. prosince 2008

Boskovštejn (ZN), Buk (PT), Čerňovice (PS), Dolní Rychnov (SO), Dolní Sokolovec (HB), Droužetice (ST), Dřenice (CR), Dubičné (CB), Dubnice (CL), Havraníky (ZN), Horní Bradlo (CR), Chotíkov (PS), Kakejcov (RO), Křenek (PH), Křinec (NB), Lipina (OL), Modlany (TP), Mukařov (PH), Nový Vestec (PH), Ostrov (CR), Pavlice (ZN), Pernštejnské Jestřebí (BO), Podveky (KH), Přehýšov (PS), Přitluky (BV), Smilovy Hory (TA), Snovídky (VY), **Staňkov** (DO), Strašice (ST), Uhřínov (ZR), Únětice (PZ), Vnorovy (HO), Závist (BL).

Černobílé a barevné vyobrazení vlajek s jejich oficiálními popisy bude publikováno v další části Vexilologického lexikonu – Vlajky obcí ČR (2008), který vyjde na jaře roku 2009. Publikace bude obsahovat i přehledné tabulky a krátké anglické resumé.

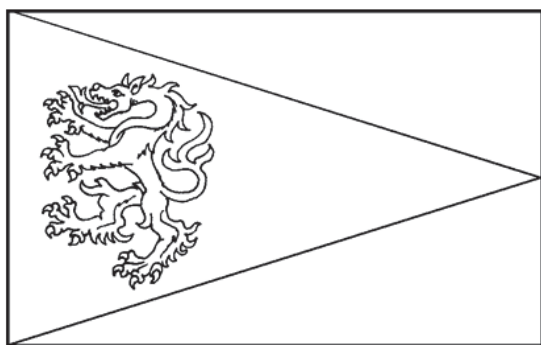
Petr Exner

Four decrees of the Speaker of the House of Deputies are quoted as they legally sanctioned 161 arms and 188 flags of 191 communes in the last year. Their colour presentation and official description are to be published in the next part of the Vexillological Lexicon due in spring 2009. If you are concerned you should contact the Flag Data Centre by Petr Exner.

DO INGOLSTADTU NIKOLI ZA ROPOU, ALE NA SETKÁNÍ NĚMECKÝCH VEXILOLOGŮ

Vzájemné návštěvy českých a německých vexilologů na jejich setkáních se už staly dobrou tradicí. Tentokrát se představitelé ČVS – A. Brožek, P. Exner, L. Hnát, J. Martykán a R. Klimeš, který je současně členem DGF, vydali za německými „vlajkoznačci“, jak v překladu zní název jejich společnosti (Deutsche Gesellschaft für Flaggenkunde), na jejich 16. setkání.

Hostilo je bavorské středověké město Ingolstadt ležící na Dunaji. Jeho Staré Město (Altstadt) si zachovalo středověký ráz, ať už původní nebo citlivě a pečlivě rekonstruovaný a udržovaný. Samotné zasedání ve dnech 18. a 19.10.2008 probíhalo za účasti cca 35 německých kolegů (kromě nás byl jediným zahraničním účastníkem polský vexilolog A. Znamierowski s chotí) v Bavorském armádním muzeu umístěném v historickém Novém zámku (Neues Schloss).

N

W/R

Y

kongresu, jejímž autorem je J. Majewski, je tvořena vlajkou DGF, v níž byl vexilologický uzel nahrazen bílým panterem ze znaku města Ingolstadt. Setkání v Síni vlajek vyzdobené cca 150 většinou bavorskými vojenskými prapory zahájil 1. předseda DGF G. Vehres. Zdravici pronesl ředitel muzea dr. E. Aichner. Se sbírkami vlajek umístěných v muzeu seznámil účastníky za použití videoprojekce vrchní správce sbírek muzea dr. J. Kraus (v závěru zasedání provedl zahraniční účastníky expozicí

originálních praporů a historických zbraní a poskytl výklad). Pak již následovaly odborné přednášky, zahájené J. Martykánem s námětem tvorby českých krajských vlajek. Po přestávce, věnované první části výroční členské schůzi, což není z hlediska organizačního bez zajímavosti, následovaly dvě přednášky týkající se Bádenska-Würtemberska. Dr. S. Schwoon hovořil o jeho komunálních vlajkách, R. Klimeš o „Symbolech útvarů předcházejících této spolkové zemi“. Přednášku s profesionální tematikou „Od nápadu ke zhotovení vlajky“ pronesl s ukázkami materiálů H. Probst. Program zakončila informace J. Majewského o restaurování antikvárního poškozeného výtisku anglické knihy „Vlajky všech národů“. Program prvního dne završila společná večeře účastníků, která proběhla v restauraci moderního Městského divadla a během níž předvedli členové DGF řadu originálů vlajek, zčásti exotických.

Druhý den jednání byl zahájen druhou částí výroční členské schůze, zatímco my jsme si prohlédli městské opevnění s jeho součástí, redutou pojmenovanou po vojevůdci z třicetileté války Tillym. V ní jsou umístěny bohaté sbírky Bavorského armádního muzea od války třicetileté po II. světovou. Prohlídka patřila k největším zážitkům pobytu. Přednáškovou část zahájil dr. M.Schmöger přehledem rakouských komunálních vlajek. Následující přednáška A. Brožka o „Používání německých vlajek a barev v ČSR do roku 1939“ zaujala české i německé posluchače. Poslední vystoupení patřilo dr. A. Herzfeldovi a seznámilo s vlajkami v sovětském okupačním pásmu Německa v letech 1945-49.

Na sekání nechyběl obvyklý bazar vexilologické literatury a předmětů. S účastníky se rozloučil ředitel muzea. Jednání zakončil G.Vehres, když oznámil konání příštího setkání německých vexilologů v městě Hexter, na něž byli pozváni též členové ČVS.

Po celé trvání setkání vlály na nádvoří bavorská, městská a kongresová vlajka DGF, která byla věnována Bavorskému armádnímu muzeu. L.Hnát

JUBILEA 2009

Také v roce 2009 se někteří dlouholetí členové naší společnosti dožívají významného životního jubilea. Šedesátiny oslaví pánové Jiří Krejčík, Antonín Slugeň a Josef Tůma, o pět let více pak Ing. Lubor Mojdl, Richard Štěpanovský a Ing. Richard Wotke. Sedmdesátiny si připomeneme u bývalého člena výboru Ing. Petra Hlaváčka a u Vladimíra Mjalovského, zatímco vzácného životního jubilea – 80 let – se letos dožívá Ing Zdeněk Mužík. Všem výše vzpomenutým přejeme při této příležitosti hodně zdraví, spokojenosti a životních sil. Výbor ČVS

POLSKÝ DEN VLAJKY

Ředitel Střediska pro vlajku země a jeden z pořadatelů varšavského 16. mezinárodního vexilologického kongresu z r. 1995 Władysław Serwatowski upozornil 20. 10. 2008 členy FIAV na skutečnost, že od r. 2005 se řadí Polsko mezi země, které si zvláštním svátkem ctí svou státní vlajku. Zákonem č. 467 z 20. února 2004, podepsaným prezidentem Kwaśniewským a publikovaným v částce č. 49, s. 2766-2767, byly provedeny změny v zákonu o znaku, barvách a hymně Polské republiky z 31. ledna 1980. Nově vloženým článkem 6a byl den 2. května prohlášen Dnem vlajky Polské republiky. Poprvé byl slaven v r. 2005, tj. přesně 10 let po konání varšavského mezinárodního vexilologického kongresu, jehož úspěšné jednání i návštěvu mnoha předních světových znalců vlajek v polském hlavním městě považuje autor zprávy za impuls k přijetí takového zákona. Polskému státnímu symbolu je tak vzdávána úcta, kterou si zaslouží.

-jm-

ZMĚNY K LEPŠÍMU I U NÁS

Ukazuje se, že hlas českých vexilologů začíná být slyšen i na těch nejvyšších místech České republiky. Oslavy 90. výročí vzniku Československa, které se poprvé při vojenské přehlídce i při předávání státních vyznamenání na Pražském hradě odehrály v režii historických vojenských praporů a zástav, jakož i záběry z českých televizí začínají dokládat, že jsme ve *Vexilologii* č. 149, s. 2904 udeřili na správnou strunu se svou kritikou nedůstojného vyvěšování české státní vlajky. I následná vstřícná reakce ředitele protokolu Kanceláře prezidenta republiky již nese pozitivní výsledky. Při záběrech z interview, které poskytl na Pražském hradě prezident republiky 26. 10. 2008 televizi Prima, jsme s potěšením zaregistrovali umístění české státní vlajky již správně, tedy nalevo od vlajky prezidentské, na tiskové konferenci ministra vnitřní bezpečnosti Chertoffa na ministerstvu vnitra o zrušení vize den následující byl český prapor umístěn na čestnější pozici než prapor americký (na rozdíl od podpisu smlouvy o radaru na ministerstvu zahraničních věcí v létě). Tyto změny s potěšením kvitujeme. -jm-

SBORNÍK PŘEDNÁŠEK ZE 4. ČNVK

V lednu 2009 vyšel péčí Střediska vexilologických informací Petra Exnera z Hradce Králové Sborník přednášek ze 4. českého národního vexilologického kongresu, který se ve dnech 13.-15. června 2008 konal v Příbyslavi. Na 160 stranách textu bohatě doprovázených černobílými ilustracemi a 16 stranách barevné přílohy přináší kromě stručného shrnutí průběhu kongresu (v češtině i angličtině) a podrobných informací o symbolech kongresu i jeho spolupořadatelů, města Příbyslavi a Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, i mnoho cenných vexilologických informací. Kromě 13 přednášek, prezentovaných v průběhu dvou dní konání kongresu českými i zahraničními účastníky a doplněných jejich shrnutím v angličtině, je to poprvé i katalog vexilologické sbírky muzea Centra hasičského hnutí, v jehož prostorách se celý kongres konal. Zatímco tradičním obsahem sborníků z vexilologických kongresů je i tentokrát rekapitulace jeho průběhu, poděkování pořadatelům a organizátorům a pozvánka k 5. ČNVK v roce 2012 do Liberce z pera předsedy ČVS, poprvé sborník přináší i přepis emotivního projevu, kterým účastníky kongresu v Příbyslavi přivítal její místostarosta Michael Omes. Čeští zájemci o tuto jedinečnou publikaci ji mohou získat za 150,- Kč, členové ČVS pak za režijní cenu Kč 100,- formou mimořádného navýšení členského příspěvku na běžný kalendářní rok. S ohledem na omezený počet vydaných výtisků je třeba se co nejdříve přihlásit na adrese ČVS. Redakce

PROCEEDINGS OF THE 4th CZECH NATIONAL CONGRESS OF VEXILLOLOGY

The Flag Data Centre has prepared proceedings of this event held in the town of Příbyslav between June 13-15, 2008. In addition to a short summarization of the congress' course both in Czech and English, information on symbols of the congress and both co-organizers (i. e. town of Příbyslav and the Association of the Firemen of Bohemia, Moravia and Silesia) and a full text of 13 lectures delivered is presented in this publication. A detailed English summary is added to each paper presented during the congress. Moreover, a detailed catalogue of the flag collection of the Centre of the Firefighters Movement is also included in the Proceedings. This publication contains many vexillological data on 160 pages and 16 colour plates with many photos and illustrations related. If you are interested in obtaining this extraordinary vexillological publication, you are asked to pay an extra fee of EUR 10,- (for Europe) or USD 20,- (for oversea) in cash to the address of the Czech Vexillological Society. Editor.

Autoři hlavních článků:

Michel Lupant (michel.lupant@scarlet.be), 6, Clos de la Pasture, B-1340 Ottignies, Belgie

Ing. Aleš Brožek (brozek@svkul.cz), Keplerova 34, 400 07 Ústí nad Labem

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) – the journal of the Czech Vexillological Society (attn J. Martykán), CZ-149 00 Praha 4 - Háje, Matúškova 14/796, The Czech Republic. E-mail address vexilologie@centrum.cz, <http://www.vexilologie.cz> Editor-in-chief Aleš Brožek. Editorial Board A. Brožek, P. Exner, P. Fojtík, P. Holas, J. Hubka, J. Martykán (chairman), Z. Svoboda and M. Týma. Artwork Petr Exner, Pavel Fojtík and Josef Hubka. English translations Jaroslav Martykán.

March 2009

No. 151

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) - zpravodaj České vexilologické společnosti, o.s. (Ing. J. Martykán), 149 00 Praha 4 - Háje, Matúškova 14/796. Elektronická adresa vexilologie@centrum.cz, <http://www.vexilologie.cz> Výkonný redaktor Ing. Aleš Brožek. Toto číslo připravila redakční rada ve složení Ing. A. Brožek, Ing. P. Exner, Mgr. P. Fojtík, P. Holas, J. Hubka, Ing. J. Martykán (předseda), PhDr. Z. Svoboda a M. Týma. Výtvarně spolupracoval Ing. Petr Exner, Mgr. Pavel Fojtík a Josef Hubka. Anglické překlady Ing. Jaroslav Martykán.

Březen 2009

č. 151

OBSAH:

K NEDOŽITÝM OSMDESÁTINÁM JIŘÍHO TENORY	2923
ANTON BLASCHKA A JEHO VEXILOLOGICKÉ AKTIVITY	2926
NOVÉ VLAJKY	2932
Tokelau	2932
Dolnoslezské vojvodství (Polsko)	2933
Kokosové (Keelingovy) ostrovy	2934
NOVÉ ZNAKY	2934
Tjumeňská oblast (Ruská federace)	2934
Republika Srbská (Bosna a Hercegovina)	2935
VEXILOLOGICKÁ LITERATURA	2937
RŮZNÉ	2939
Přehled měst a obcí, kterým byla udělena vlajka v roce 2008	2939
Do Ingolstadtu nikoli za ropou, ale na setkání německých vexilologů	2940
Jubilea 2009	2941
Polský den vlajky	2941
Změny k lepšímu i u nás	2941
Sborník přednášek ze 4.ČNVK	2942

CONTENTS:

THE 80 th ANNIVERSARY OF THE LATE JIŘÍ TENORA	2923
ANTON BLASCHKA AND HIS VEXILLOLOGICAL ACTIVITIES	2926
NEW FLAGS	2932
Tokelau	2932
Dolnośląskie Vojvodship (Poland)	2933
(Cocos) Keeling Islands	2934
NEW ARMS	2934
Tyumen Region (Russian Federation)	2934
Serb Republic (Bosnia and Herzegovina)	2935
BOOK REVIEWS	2937
VARIA	2939
The list of municipalities which obtained the flag in 2008	2939
To Ingolstadt not for crude oil but for the meeting of German vexillologists	2940
CVS members anniversaries in 2009	2941
The Flag Day in Poland	2941
Development to the better even in this country	2941
Proceedings of the 4th Czech National Congress of Vexillology	2942